

GDZIE MOŻNA DOKONAĆ ZGŁOSZENIA?

Zgłoszenia należy dokonać na formularzu zgłoszenia nieprawidłowości w Gminie Sulechów umieszczonym na stronie BIP Gminy Sulechów,

- w formie papierowej na adres: Gmina Sulechów, Plac Ratuszowy 6, 66-100 Sulechów z dopiskiem na kopercie „zgłoszenie nieprawidłowości – Sekretarz Gminy – do rąk własnych”;
- na adres poczty elektronicznej: naruszenie@sulechow.pl;
- ustnie - osobiście w Urzędzie Miejskim Sulechów Plac Ratuszowy 6, 66-100 Sulechów, przy tej formie zgłoszenia zostaje sporządzony protokół ze spotkania oraz formularz zgłoszenia.

Ponadto zgłoszenie nieprawidłowości można dokonać do Rzecznika Praw Obywatelskich:

- Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich, al. Solidarności 77, 00-090 Warszawa,
- <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/zlozenie-wniosku-do-rzecznika-praw-obywatelskich>.

KTO MOŻE BYĆ SYGNALISTĄ:

- pracownik,
- osoba ubiegająca się o pracę,
- wolontariusz, stażysta, praktykant,
- członek organów spółek handlowych,
- osoba świadcząca pracę pod nadzorem i kierownictwem wykonawcy, podwykonawcy lub dostawcy,
- zleceniobiorca.

KIM JEST SYGNALISTA I CO MOŻE ZGŁOSIĆ?

Sygnalista to osoba, która zgłasza lub ujawnia publicznie informację o naruszeniu prawa, uzyskaną w kontekście związanym z pracą. Informacja o naruszeniu prawa to informacja, w tym uzasadnione podejrzenie, dotyczące zaistniałego lub potencjalnego naruszenia prawa, do którego doszło lub prawdopodobnie dojdzie w podmiocie prawnym, w którym sygnalista uczestniczył w procesie rekrutacji lub innych negocjacji poprzedzających zawarcie umowy, pracuje lub pracował, lub w innym podmiocie prawnym, z którym sygnalista utrzymuje lub utrzymywał kontakt w kontekście związanym z pracą, lub informacja dotycząca próby ukrycia takiego naruszenia prawa.

Przez kontekst związany z pracą należy rozumieć przeszłe, obecne lub przyszłe działania związane z wykonywaniem pracy na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego stanowiącego podstawę świadczenia pracy, lub usług, lub pełnienia funkcji w podmiocie prawnym, lub na rzecz tego

podmiotu, lub pełnienia służby w podmiocie prawnym, w ramach których uzyskano informację o naruszeniu prawa oraz istnieje możliwość doświadczenia działań odwetowych.

Sygnalistą nie będzie np. konsument, którego prawa konsumenckie zostały naruszone i który dokonał zgłoszenia do Rzecznika Praw Konsumenta o niespospektowaniu jego praw przez sprzedawcę.

SYGNALISTA ZGŁASZA NARUSZENIA OKREŚLONE W ARTYKULE 3 USTAWY Z DNIA 14 CZERWCA 2024 ROKU O OCHRONIE SYGNALISTÓW DOTYCZĄCE M.IN.:

- korupcji,
- zamówień publicznych,
- bezpieczeństwa sieci i systemów teleinformatycznych,
- ochrony prywatności i danych osobowych,
- przeciwdziałania praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu,
- interesów finansowych Skarbu Państwa RP, jednostki samorządu terytorialnego (w tym gminy) oraz UE.

JAK MOŻNA ZGŁOSIĆ NARUSZENIE PRAWA?

Sygnalista może dokonać zgłoszenia wewnętrznego – do odpowiedniej komórki we własnej organizacji/u swojego pracodawcy lub zgłoszenia zewnętrznego – do Rzecznika Praw Obywatelskich albo organu publicznego w tym do Gminy Sulechów. Sygnalista może także dokonać ujawnienia publicznego, a więc podać informację o naruszeniu prawa do wiadomości publicznej np. poprzez media społecznościowe.

CO W PRZYPADKU GDY ZGŁOSZENIE NIE DOTYCZY DZIAŁANIA ORGANU

W przypadku gdy zgłoszenie wpłynęło i nie dotyczy działalności danego organu, wówczas zgłoszenie zewnętrzne zostaje przekazane, nie później niż w terminie 14 dni od dnia dokonania zgłoszenia a w uzasadnionych przypadkach nie później niż w terminie 30 dni, do odpowiedniego organu publicznego właściwego do podjęcia działań następczych w przypadku gdy zgłoszenie dotyczy naruszeń prawa w dziedzinie nienależącej do zakresu działania tego organu. Osoba dokonująca zgłoszenia zostaje o tym fakcie poinformowana. **W uzasadnionych przypadkach w celu przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego gdy organ publiczny jest właściwy do rozpatrzenia zgłoszenia, może przekazać zgłoszenie zewnętrzne jednostkom organizacyjnym podległym bądź nadzorowanym w celu przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego.**

OD KIEDY SYGNALIŚCIE PRZYSŁUGUJE OCHRONA?

Sygnalista podlega ochronie już od chwili dokonania zgłoszenia lub ujawnienia publicznego. Wystarczy zgłoszenie o naruszeniu prawa, aby korzystać z ochrony jako sygnalista. Sygnalista nie będzie musiał przy tym uprawdopodobniać, że doszło do naruszenia prawa, ani nie będzie zobowiązany do składania oświadczeń pod rygorem odpowiedzialności karnej za podawanie nieprawdziwych informacji.

Warunkiem przyznania ochrony jest uzasadnione przekonanie sygnalisty, że będąca przedmiotem zgłoszenia lub ujawnienia publicznego informacja jest prawdziwa w momencie dokonywania zgłoszenia, lub ujawnienia publicznego oraz to, że stanowi informację o naruszeniu prawa. Ponadto taka informacja będzie musiała być uzyskana w kontekście związanym z pracą osoby, która — zdaniem zgłaszającego — naruszyła przepisy.

Obowiązkiem organu publicznego właściwego do podjęcia działań następczych (są to działania podjęte w celu oceny prawdziwości informacji zawartych w zgłoszeniu oraz w celu przeciwdziałania naruszeniu prawa będącemu przedmiotem zgłoszenia), będzie wydanie zaświadczenia, w którym potwierdzi on, że sygnalista podlega ochronie określonej w przepisach rozdziału 2 ustawy. Co ważne, organ nie będzie działał w tym zakresie z urzędu, wyda zaświadczenie tylko i wyłącznie na żądanie sygnalisty. Przy czym zaświadczenie to należy wydać nie później niż w terminie miesiąca od dnia otrzymania żądania. Ochrona sygnalisty nie jest więc uzależniona ani od wydania zaświadczenia przez organ publiczny, ani też od skuteczności podjętych działań następczych.

Organ publiczny, który przyjął zgłoszenie zewnętrzne, przesyła sygnaliście nie później niż w terminie 7 dni od dnia przyjęcia zgłoszenia, potwierdzenie jego przyjęcia, chyba że powyższe potwierdzenie zagroziłoby ochronie poufności tożsamości sygnalisty. Ponadto w przypadku gdy osoba dokonująca zgłoszenia nie poda we wniosku adresu do kontaktu, organ nie zrealizuje obowiązku potwierdzenia zgłoszenia ani zaświadczenia.

Organ publiczny przekazuje sygnaliście informację zwrotną w terminie 3 miesięcy od dnia przyjęcia zgłoszenia o ostatecznym wyniku postępowania wyjaśniającego wszczętego na skutek zgłoszenia zewnętrznego. W uzasadnionym przypadku organ może poinformować osobę dokonującą zgłoszenia w terminie 6 miesięcy od dnia przyjęcia zgłoszenia, po poinformowaniu o tym sygnalisty przed upływem 3 miesięcy od dnia przyjęcia zgłoszenia.

CZY ZGŁOSZENIE ZWALNIA Z ODPOWIEDZIALNOŚCI KARNEJ?

Ustawa nie zwalnia sygnalisty z odpowiedzialności karnej za popełniony czyn zabroniony. W tym zakresie stosuje się wyłącznie przepisy postępowania karnego, a ustawa w ogóle w te kwestie nie ingeruje. Sąd dokonujący oceny zachowania sprawcy czynu zabronionego może oczywiście wziąć pod

uwagę dokonanie zgłoszenia sygnałnego. Ale będzie to tylko i wyłącznie decyzja sądu, podjęta w ramach swobodnej oceny dowodów.

DZIAŁANIA ODWETOWE NA CZYM POLEGAJĄ

Działanie odwetowe to bezpośrednie lub pośrednie działanie, lub zaniechanie w kontekście związanym z pracą, które jest spowodowane zgłoszeniem lub ujawnieniem publicznym i które narusza, lub może naruszyć prawa sygnalisty, wyrządza lub może wyrządzić mu nieuzasadnioną szkodę, w tym bezpodstawne inicjowanie postępowań przeciwko sygnaliście.

JAKIE DZIAŁANIA ODWETOWE ZAKAZANE SĄ WOBEC SYGNALISTY:

- odmowie nawiązania stosunku pracy;
- wypowiedzeniu lub rozwiązaniu bez wypowiedzenia stosunku pracy;
- niezawarciu umowy o pracę na czas określony lub umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę na okres próbny, niezawarciu kolejnej umowy o pracę na czas określony lub niezawarciu umowy o pracę na czas nieokreślony po rozwiązaniu umowy o pracę na czas określony – w przypadku gdy sygnalista miał uzasadnione oczekiwanie, że zostanie z nim zawarta taka umowa;
- obniżeniu wysokości wynagrodzenia za pracę;
- wstrzymaniu awansu albo pominięciu przy awansowaniu;
- pominięciu przy przyznawaniu innych niż wynagrodzenie świadczeń związanych z pracą lub obniżeniu wysokości tych świadczeń;
- przeniesieniu na niższe stanowisko pracy;
- zawieszeniu w wykonywaniu obowiązków pracowniczych lub służbowych;
- przekazaniu innemu pracownikowi dotychczasowych obowiązków sygnalisty;
- niekorzystnej zmianie miejsca wykonywania pracy lub rozkładu czasu pracy;
- negatywnej ocenie wyników pracy lub negatywnej opinii o pracy;
- nałożeniu lub zastosowaniu środka dyscyplinarnego, w tym kary finansowej, lub środka o podobnym charakterze;
- przymusie, zastraszaniu lub wykluczeniu;
- mobbingu;
- dyskryminacji;
- niekorzystnym lub niesprawiedliwym traktowaniu;

- wstrzymaniu udziału lub pominięciu przy typowaniu do udziału w szkoleniach podnoszących kwalifikacje zawodowe;
- nieuzasadnionym skierowaniu na badania lekarskie, w tym badania psychiatryczne, chyba że przepisy odrębne przewidują możliwość skierowania pracownika na takie badania;
- działaniu zmierzającym do utrudnienia znalezienia w przyszłości pracy w danym sektorze lub w danej branży na podstawie nieformalnego, lub formalnego porozumienia sektorowego, lub branżowego;
- spowodowaniu straty finansowej, w tym gospodarczej, lub utraty dochodu;
- wyrządzeniu innej szkody niematerialnej, w tym naruszeniu dóbr osobistych, w szczególności dobrego imienia sygnalisty.

Groźba lub próba podjęcia takiego działania stanowi również działanie odwetowe.

W przypadku podjęcia działań odwetowych wobec sygnalisty w związku z dokonaniem zgłoszeniem pracodawca będzie musiał udowodnić, że działania te nie miały charakteru odwetowego i nie pozostają w związku przyczynowo-skutkowym z dokonaniem zgłoszeniem. Na sygnaliście spoczywa obowiązek uprawdopodobnienia, że podjęte wobec niego działania mają związek z dokonaniem zgłoszeniem

JAKIE DZIAŁANIA NASTĘPCZE MOGĄ ZOSTAĆ PODJĘTE W ZWIĄZKU ZE ZGŁOSZENIEM ZEWNĘTRZNYM?

Działania następcze podjęte w związku ze zgłoszeniem to m.in.:

- 1) przeprowadzenia rozmowy z pracownikiem,
- 2) zastosowanie kary porządkowej zgodnie z Kodeksem pracy,
- 3) propozycję zmian lub rotacji na stanowiskach pracy,
- 4) wnioski prewencyjne o charakterze zarządczym lub organizacyjnym,
- 5) propozycja zmian w wewnętrznych procedurach,
- 6) podjęcia działań cywilnoprawnych dotyczących np. zawartych umów, naprawienia szkody,
- 7) złożenia wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, wniosku w sprawie naruszenia dyscypliny finansów publicznych,
- 8) złożenia zawiadomienia o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa na podstawie zgromadzonych dowodów,
- 9) poinformowania właściwych służb w przypadku niedostatecznego zgromadzenia dowodów.

ZASADY POUFNOŚCI PRZY ZGŁOSZENIACH ZEWNĘTRZNYCH

Organ publiczny upoważnia pracowników do przyjmowania zgłoszeń zewnętrznych, dokonywania wstępnej weryfikacji, podejmowania działań następczych oraz związanego z tym przetwarzania danych osobowych, kontaktu z sygnalistą w tym przekazywania informacji zwrotnych, zwracania się o wyjaśnienia, dodatkowe informacje w zakresie przekazanych informacji, jakie mogą być w posiadaniu osoby zgłaszającej, a także przekazywania zainteresowanym osobom informacji na temat procedury zgłoszeń zewnętrznych. Upoważnieni pracownicy zobowiązani zostaną do zachowania tajemnicy w zakresie informacji i danych osobowych, jakie uzyskają w ramach przyjmowania i weryfikacji zgłoszeń zewnętrznych lub podejmowania działań następczych także po ustaniu stosunku pracy.

Organ publiczny może zwrócić się do osoby dokonującej zgłoszenie o wyjaśnienia i dodatkowe informacje, jakie mogą być w jego posiadaniu. Jeżeli sygnalista sprzeciwia się przestaniu żądanych wyjaśnień lub złożeniu dodatkowych informacji, lub gdy ich przestanie może zagrozić ochronie poufności jego tożsamości, wówczas odstępuje się od żądania wyjaśnień, lub dodatkowych informacji.

OSOBA POMAGAJĄCA SYGNALIŚCIE BĄDŹ OSOBA POWIĄZANA Z NIM KTO TO TAKI?

Osoba pomagająca sygnaliście to osoba fizyczna pomagające jemu w zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym w kontekście związanym z pracą. Ich wsparcie nie powinno zostać ujawnione. Natomiast **osoba powiązana** z sygnalistą to osoba fizyczna, mogąca doświadczyć działań odwetowych w związku z dokonaniem zgłoszenia. Za takie osoby uznajemy m.in. współpracowników lub osoby najbliższe sygnaliście.

OCHRONA PRACODAWCY PRZED NIEUCZCIWYMI SYGNALISTAMI

Dyrektywa 2019/1937 zobowiązuje Państwa członkowskie do wprowadzenia przepisów przewidujących skuteczne, proporcjonalne i odstrasające sankcje dla osób dokonujących zgłoszenia, wobec których ustalono, że **świadomie dokonały zgłoszenia lub ujawnienia publicznego nieprawdziwych informacji**. *Celem wprowadzonych sankcji ma być zapobieżenie w dokonywaniu zgłoszeń w złej wierze oraz zachowanie wiarygodności systemu. W związku z tym w ustawie przewidziano karalność za czyn polegający na zgłoszeniu lub ujawnieniu publicznym naruszenia prawa, do którego nie doszło. Sankcja za popełnienie ww. czynu jest surowa, bowiem wynosi nawet 2 lata pozbawienia wolności. Sąd może alternatywnie orzec grzywnę lub karę ograniczenia wolności.*

PRZEPISY PRAWA KARNEGO DOTYCZĄCE OCHRONY PRACODAWCY PRZED NIEUCZCIWYMI SYGNALISTAMI

- zniestawienie (art. 212 KK),
- fałszywe oskarżenie (art. 234 KK),
- zawiadomienie o przestępstwie niepopelnionym (art. 238 KK),
- naruszenie tajemnicy służbowej (art. 266 KK),
- nielegalne uzyskanie informacji (art. 267 KK),
- fałszywe dowody (art. 235 KK).

ZASADY PRZETWARZANIA DANYCH OSOBOWYCH

Na podstawie art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U.U.E.L. z 2016r. Nr 119, s.1; dalej: RODO informuję, że:

- 1) Administratorem Państwa danych przetwarzanych jest Burmistrz Sulechowa z siedzibą w Sulechowie, Plac Ratuszowy 6, 66-100 Sulechów.
- 2) Administrator wyznaczył Inspektora Ochrony Danych, z którym mogą się Państwo kontaktować we wszystkich sprawach dotyczących przetwarzania danych osobowych za pośrednictwem adresu email: inspektor@cbi24.pl lub pisemnie na adres Administratora.
- 3) Państwa dane osobowe będą przetwarzane w celu przeprowadzenia obecnego postępowania wyjaśniającego, jak również w celu realizacji praw oraz obowiązków wynikających z przepisów prawa (art. 6 ust. 1 lit. c RODO) oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1937 z dnia 23 października 2019r. w sprawie ochrony osób zgłaszających naruszenia prawa Unii.
- 4) Państwa dane osobowe będą przetwarzane przez okres niezbędny do realizacji ww. celu z uwzględnieniem okresów przechowywania określonych w przepisach szczególnych, w tym przepisów archiwalnych.
- 5) Państwa dane nie będą przekazywane poza Europejski Obszar Gospodarczy (obejmujący Unię Europejską, Norwegię, Liechtenstein i Islandię).
- 6) W związku z przetwarzaniem Państwa danych osobowych, przysługują Państwu następujące prawa:
 - a) prawo dostępu do swoich danych oraz otrzymania ich kopii
 - b) prawo do sprostowania (poprawiania) swoich danych osobowych;
 - c) prawo do ograniczenia przetwarzania danych osobowych;
 - d) prawo do usunięcia danych osobowych;

- e) prawo wniesienia skargi do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych (ul. Stawki 2, 00-193 Warszawa), w sytuacji, gdy uzna Pani/Pan, że przetwarzanie danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych (RODO).
- 7) Podanie przez Państwa danych osobowych jest obowiązkowe. Nieprzekazanie danych skutkować będzie brakiem realizacji celu, o którym mowa w punkcie 3.
- 8) Państwa dane mogą zostać przekazane podmiotom zewnętrznym na podstawie umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych, a także podmiotom lub organom uprawnionym na podstawie przepisów prawa.